

Sygeplejerskeuddannelsen

Den generelle studieplan – del 2

Modul 4

Sygepleje, grundlæggende klinisk virksomhed

November 2015

Indholdsfortegnelse

1. Syn på læring og overordnet tilrettelæggelse	2
2. Læringsmuligheder	3
3. Rammer for den kliniske undervisning.	7
3.1 Vejledning	7
3.2 Dokumentation af vejleder tid.....	9
3.3 Dokumentation af deltagelsespligt i det kliniske undervisningsforløb.....	9
3.4 Ajourføring med sygeplejerskeuddannelsen.....	10
3.5 Intern klinisk prøve	10
3.6 Evaluering	10
4. Bilag.....	11

Uddannelsesmæssige forhold.

Vi har valgt at ensrette vores undervisningstilbud til modul 4 studerende, derfor er følgende beskrivelse gældende for alle afsnit, Sygehus Vendsyssel.

I din kliniske undervisningsperiode skal du primært forholde dig til følgende 4 materialer: ”Klinisk undervisning – generelle forhold”, ” Modulbeskrivelse, Modul 4 – Sygepleje, grundlæggende klinisk virksomhed”, ”Prøver og regler herfor i Sygeplejerskeuddannelsen – Hjørring” samt ”Den generelle studieplan” del 1.

Du vil i de enkelte afsnit komme til at arbejde inden for sygeplejerskens virksomhedsområder – udføre, formidle, udvikle og lede.

1. Syn på læring og overordnet tilrettelæggelse

Når du begynder i det enkelte afsnit, tilknyttes du en klinisk vejleder.

Din kliniske vejleder har oftest 2 studerende, i specielle tilfælde 3. Det betyder, at du foruden at samarbejde med din kliniske vejleder også kommer til at arbejde og lære af de andre i plejegruppen. Din kliniske vejleder har som det øvrige personale ferie, afspadsring og vagter. Derforuden får du et samarbejde med de øvrige studerende og elever i afsnittet.

Din kliniske vejleder strukturer i samarbejde med dig dit kliniske undervisningsforløb. Temaet i modul 4 er: Sygepleje, grundlæggende klinisk virksomhed.

Dit kliniske undervisningsforløb tilrettelægges således, at du i starten får tildelt 1 – 2 patienter i samarbejde med et andet plejepersonale. Her får du mulighed for at se, mærke, føle og sanse den enkeltes patients behov og problemer samt deltage i udførelsen af den sygepleje, patienten har behov for – se under læringsmuligheder til modul 4.

Du vil igennem din kliniske undervisningsperiode lære ved, at du i ukendte situationer først er observerende og derefter deltagende. Når du er blevet kendt med situationen, vil du kunne udføre denne selvstændigt inden for dit kompetenceområde.

I begyndelsen vil du have fokus på enkelte fænomener som f.eks. den småtspisende patient, patient med træthed, patient der har brug for personlige hygiejne. I de enkelte fokusområder arbejder du ud fra sygeplejeprocessens delelementer med henblik på at kunne planlægge og dokumentere sygeplejen.

Når du får øje på flere sammenhængende fænomener hos den enkelte patient, tilegner du dig en større indsigt i den enkelte patients forskellige behov eller problemer, der påvirker dit valg af sygeplejehandlinger.

Din individuelle studieplan er et vigtigt redskab til at strukturere dit kliniske undervisningsforløb. Udarbejdelsen af din individuelle studieplan sker i samarbejde med din kliniske vejleder og opstartes ved forudsætnings- og forventningssamtalen. Den følges herefter op af kontinuerlige planlægningsamtaler, hvor planen justeres i takt med din faglige udvikling. Du finder de ark, du skal udfylde til din individuelle studieplan på skolens hjemmeside ([UCN-sygeplejerskeuddannelsen, Hjørring](#)). Det er dit ansvar at udfylde planen.

Den kliniske vejleders og dit ansvar som studerendes kan du se nærmere i Klinisk undervisning – generelle forhold pkt. 3. Her finder du også en beskrivelse af uddannelsesinstitutionens undervisers ansvar.

2. Læringsmuligheder

Når du har afsluttet din kliniske undervisningsperiode forventes det, at du har opnået følgende læringsudbytte:

1. at reflektere over patientsituationer i relation til den enkeltes levevilkår, evner, muligheder samt sygeplejeinterventioner i forbindelse hermed
2. at begrunde valg af sygeplejeinterventioner på baggrund af praksis-, udviklings- og forskningsbaseret viden om grundlæggende klinisk virksomhed
3. at observere og identificere fænomener knyttet til fysiologiske behov og reaktioner på sygdom og lidelse
4. at anvende kliniske metoder til vurdering af patienters fysiologiske tilstand, herunder ernæringstilstand
5. at identificere sygeplejebehov, opstille mål, udføre, evaluere og dokumentere individuelle patientforløb
6. at anlægge et patientperspektiv og samarbejde med patient og fagpersoner om planlægning, udførelse og evaluering af sygepleje
7. at foretage udvalgte kliniske vurderinger og instrumentelle sygeplejehandlinger

8. at anvende grundlæggende hygiejniske principper og overholde gældende retningslinjer¹

På baggrund af dette har vi beskrevet, hvilke områder du kan arbejde med for at opnå læringsudbyttet. Se desuden mindmap sidst i dette dokument.

På alle afsnit møder du mennesker med **grundlæggende fysiologiske behov** indenfor nedenstående områder:

- ernæring og væske
- udskillelse af affaldsstoffer
- respiration og cirkulation
- hud og slimhinder
- sansning
- mobilitet og bevægelse
- søvn og hvile
- personlig hygiejne og påklædning

Når du i modul 4 har fokus på **samspelet mellem patient og sygeplejerske**, betyder det, at du blandt andet har mulighed for at lære og fordybe dig i nedenstående fokusområder:

- patientens livshistorie
- patientens erfaringer med sygdom, behandling og pleje
- sociale og kulturelle forskelle
- omgangsform med patienten
- tiltaleform/kommunikation
- nærhed og distance
- blufærdighed
- tavshedspligt
- magtrelation

På alle afsnit er **sygeplejeprocessen** den kliniske metode der danner grundlag for at udføre sygepleje. Det ser du i dagligdagen hvor sygeplejen planlægges, udføres og dokumenteres.

¹ kilde: "Modulbeskrivelse, modul 4- sygepleje, grundlæggende klinisk virksomhed, Sygeplejerskeuddannelsen Hjørring"

Når du skal udføre sygepleje med udgangspunkt i menneskets fysiologiske behov tager du derfor udgangspunkt i sygeplejeprocessen som klinisk metode i relation til nedenstående læringsmuligheder:

Dataindsamling af patientens tilstand kan du lære ved at øve dig i f.eks.:

- objektive og subjektive observationer
- indsamle data i elektronisk sygeplejelog

Du kan lære at identificere og vurdere patientens fysiologiske tilstand ved at fordybe dig i fænomener som har betydning for patientens behov for sygepleje, f. eks:

- træthed
- kvalme
- opkastning
- smerter
- dyspnø
- temperaturforhøjelse
- småspisende
- obstipation,
- tryksår
- nedsat eller øget sensibilitet,
- rastløshed,
- følelsen af velvære

Du kan lære at vurdere patientens ernæringstilstand ved f.eks. at arbejde med:

- primær- og sekundær ernæringsscreening
- kostregistrering/væskeskema
- kosttilbudene i afsnittet – hvad har vi at tilbyde og hvad er forskellene

På baggrund af identificering af fænomenerne opstiller du i samarbejde med patienten/vejlederen mål for sygeplejehandlingerne. Du øver dig i at lave mål/delmål som er:

- specifikke

- målbare
- acceptable
- realistiske
- tidsbegrænsede.

Overordnet skal du medinddrage samfundsmæssige og økonomiske aspekter i din planlægning.

Du kan lære at udføre sygeplejehandlinger ved blandt andet at øve dig i at:

- hjælpe patienten med personlig hygiejne og påklædning
- hjælpe patienten i spisesituationer
- hjælpe patienten med toiletbesøg
- måler værdier som puls, blodtryk og temperatur
- bryde smitteveje, herunder håndhygiejne
- hjælpe patienten til en hensigtsmæssig lejring
- hjælpe patienten til mobilisering

Du kan lære at evaluere ved blandt andet at øve dig i kritisk at reflektere over:

- hvordan har patienten det?
- gik det som forventet?
- blev målet/delmålet nået og i hvilken grad?
- opstod der nye problemer eller behov?

Du kan lære at dokumentere sygeplejen ved blandt andet at:

- udføre den aktuelle dokumentation hos din/dine patienter under vejledning
- at fordybe dig i hvorfor og hvordan sygeplejen dokumenteres på dit kliniske undervisningssted?

Til at begrunde dine valg af handlinger, overvejelser og metoder gør du brug af den viden du har fra teorier, erfaringer i praksis, samt udviklings- og forskningsbaseret litteratur.

3. Rammer for den kliniske undervisning.

På det enkelte kliniske undervisningssted er der afsat 6 timer/uge/studerende. Tiden bruger din kliniske vejleder til at varetage sit ansvarsområde i forhold til dig og din uddannelse. Der planlægges vejlederdage med udgangspunkt i din individuelle kliniske studieplan. På vejlederdagen foregår der planlagte og formelle studieaktiviteter.

3.1 Vejledning

Vejledningen tager udgangspunkt i dig og de patienter, som du er tildelt. Fokus for vejledningen retter sig mod det sted, hvor du er, og den kompetence du skal skaffe dig. Vejledningen sker i forhold til de behov og problemer den enkelte patient har og hermed den aktuelle sygepleje hos patienten.

Vejledningen skal udfordre og støtte dine overvejelser og din kritisk refleksion over egen praksis og praksisforståelse. Der tages i vejledningen udgangspunkt i før-, under- og eftervejledning.

Refleksion er en integreret del af vejledningen. Refleksion forstås som en læreproces, hvor den studerendes oplevelser kobles med teoretisk og erfaringsbaseret viden. Der foregår både formelle og uformelle refleksionsprocesser.

Den kliniske vejledning foregår i nedenstående pædagogiske rammer:

- **Situationsbestemte/uformelle læringssituationer** foregår dagligt ved, at der tages udgangspunkt i den eller de patienter du er tildelt. Her tilstræbes vejledning før, under og efter situationen. Fokusområderne retter sig mod de behov og problemer den enkelte patient har og hermed den aktuelle sygepleje. De først uger vil den sygeplejerske, du følger, fortælle dig hendes overvejelser omkring patienten, derefter vil du i stigende grad, blive stillet spørgsmål til din sygepleje. Herved tydeliggør du dine overvejelser og får øvelse i at begrunde dine sygeplejerhandlinger. Dette gør, at du får øget din handlekompetence til nye situationer. Her vil du opleve refleksionen foregår som uformel refleksion, der ikke nødvendigvis er planlagt på forhånd.

Vi tilstræber, at den person, du har samarbejdet med, bruger ca. 10 min. til at give dig en feedback på, hvad gik godt og hvad kan du arbejde videre med næste dag hos den eller de tildelte patienter.

Når du arbejder på denne måde, opstår der områder som lægger op til, at du fordyber dig yderligere. Dette kan foregå i planlagte vejledningssamtaler.

- **Planlagte vejledningssamtaler** foregår på vejlederdage. Formålet er at bevidstgøre, udvikle og udvide din faglige viden samt dit handleberedskab. Du forbereder dig i samarbejde med den kliniske vejleder, ved at lave et skriftligt oplæg, hvor det fremgår tydeligt, hvad du gerne vil have vejledning på. Dette oplæg medbringes til din kliniske vejleder. Den planlagte vejledningssamtale kan du bruge til formel refleksion over f.eks.:
 - en kommende patientsituation (førvejledning)
 - en dataindsamling
 - en oplevet patientsituation (eftervejledning)
 - helhedsvurdering af patienten
 - ernæringsproblematik i forhold til en konkret patient
 - en fælles oplevet praksis
 - et patientforløb.

Samtalen kan afsluttes med en planlægningsamtale.

- **Planlægningsamtaler** arbejder vi med for at differentiere og skabe progression i dit kliniske undervisningsforløb. Her udarbejdes, evalueres og justeres din individuelle studieplan med udgangspunkt i dine:
 - personlige kompetencer og eventuelle erfaringer
 - læringsstil
 - læringsudbytte
 - faglige ønsker
 - feedback fra klinisk vejleder
 - aktuelle potentielle læringsmuligheder

Du forbereder dig ved at lave en skriftlig selvevaluering af den forudgående periode og giver dit bud på, hvilke områder du fremadrettet vil have i fokus. Du vil ligeledes få en feedback fra din vejleder og sammen aftaler I nye fokus- og læringsområder, som du efterfølgende nedskriver i

planen. Samtalen kan finde sted som afslutning på en vejledningssamtale og er af ca. ½ times varighed.

- **Regelmæssig feedback** foregår i forskellige situationer:
 - i det daglige samarbejde med patienterne, plejepersonalet eller din kliniske vejleder
 - ved planlægningssamtalerne
 - ved midtvejsevalueringen
- **Synliggørelse af potentielle læringsmuligheder** arbejder vi aktivt med i dit kliniske undervisningsforløb. Alle situationer giver mulighed for læring, men det er ikke en selvfølge, at der reelt sker læring. For at optimere mulighederne for læring arbejder din klinisk vejleder og det øvrige plejepersonale med at synliggøre og italesætte hvilke læringsmuligheder, der er lige netop for dig i den aktuelle patientsituation

Forudsætnings- og forventningssamtalen foregår efter de retningslinier der er beskrevet i ”Klinisk undervisning – generelle forhold”, punkt 2 + bilag 1.

Det samme gælder for **midtvejsevalueringen** (punkt 7.1). Vi forventer, at du medbringer din skriftlige vurdering af, hvor langt du er nået i forhold til læringsmålene for modul 4.

3.2 Dokumentation af vejleder tid

Dit kliniske undervisningssted dokumenterer tjenestetiden for den kliniske vejleder på den fremadrettede tjenestetidsplan. som tidligere nævnt er der på det enkelte kliniske undervisningssted afsat 6 timer/uge/studerende.

3.3 Dokumentation af deltagelsespligt i det kliniske undervisningsforløb

Dine vilkår for tilstedeværelse i klinisk undervisning følger retningslinjerne i ” Modulbeskrivelse, Modul 4 – Sygepleje, grundlæggende klinisk virksomhed”.

Du laver i samarbejde med din kliniske vejleder en plan for dine mødetider. I denne planlægning tager I hensyn til dine individuelle læringsbehov og dermed også til, at I får mest mulig tid sammen. Din kliniske vejleder attesterer inden din interne kliniske prøve, at du har opfyldt din tilstedeværelsespligt.

3.4 Ajourføring med sygeplejerskeuddannelsen

På dit uddannelsessted er der et tæt samarbejde med UCN (University College Nordjylland) og de dertil tilknyttede undervisere. Repræsentanter fra uddannelsesstedet deltager i følgende møder:

- regionsmøder for afdelingssygeplejersker, kliniske vejledere og uddannelsesansvarlige sygeplejersker på UCN – 2 gange årligt
- møder for viceklinikchefer på UCN – 2 gange årligt
- forum for kliniske vejledere
- forum for uddannelsesansvarlige i de mellemlange videregående uddannelser ved Sygehus Vendsyssel.

Derudover deltager din kliniske vejleder i forskellige samarbejdsopgaver med UCN, Hjørring. De kliniske vejledere deltager på skift i undervisnings- og eksaminationsopgaver på modul 2 samt i valgfag på modul 13. Desuden deltager de i fastlagte studieaktiviteter på modul 4 og 11.

3.5 Intern klinisk prøve

Den interne kliniske prøve foregår efter de retningslinier der er beskrevet i ”Prøver og regler herfor i Sygeplejerskeuddannelsen - Hjørring”

Forudsætninger for at du kan indstilles til denne prøve er, at du har været studieaktiv og overholdt aftalerne fra den individuelle studieplan samt regler for tilstedeværelse. Desuden skal din litteraturliste være godkendt og den fastlagte studieaktivitet være gennemført.

3.6 Evaluering

Efter din interne kliniske prøve besvarer du en elektronisk evaluering af det kliniske uddannelsesforløb. Denne drøfter du med din kliniske vejleder. Den klinisk uddannelsesansvarlige sygeplejerske gennemgår den efterfølgende med afsnitslederne med henblik på opfølgning og justering af uddannelsesmateriale og kvalitetssikring og udvikling af uddannelsesforløbet.

Den kliniske uddannelsesansvarlige sygeplejerske laver en samlet opfølgning, som videregives til viceklinikchefen.

4. Bilag

